

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Felelős szerkesztő: Soóthy Gyula.

A lap szellemi részét illető cikkeket a szerkesztőségnek, az előfizetési pénzek az egyházmegyei pénztár (Gyulafehérvár vár) címére, reklamációk pedig a kiadóhivatalnak (Papp György) küldendők.

Megjelenik minden csütörtökön.

Az előfizetés díjai:	
Egész évre	8 Kor
Félévre	4
Negyedévre	2
— Hirdetések díjszabás szerint. —	

Tanulunk.

Azt hallottuk pár héttel ezelőtt, hogy „tőlünk nem lehet tanulni“. Nem méltatlankodunk a kerek és formás kijelentésért. Ebből is tanulunk. De még többet a választásokból. Az már mellékes, hogy kiélesz a mandátum, amelyre amugy is csak elvek nélkül éhesek az emberek. Mi a frontvágásból, a titkos munkából és a nyájás mosolyokból tanulunk, melyekkel sikerült a „nem tanulóknak“ teleerszényt szerezni vagyonunkból és gyávaságunkból. Hát tanulunk. Talán olyanformán, hogy vagyoni, hérlői, jogi összeköttetéseket szüntettünk meg, hogyha nem akarnak tőlünk tanulni, mi tanuljunk tőlük. Vannak emberek, akikkel szemben keveset ér a méltányosság, a szeretet, a türelem: csak az övekben hasonló ravasz óvatosság és óvatos ravaszság. Nekünk az sohasem volt kenyerünk. De ha kényszerítenek rá, akkor is csak „okosak — akarunk lenni — mint a kigyók“.

Ezután majd mi sem járunk behunyt szemmel és hallgatag ajakkal, hanem lármát is üzünk, mert ha egyszer jó volt győzelemre a jerichói láрма s ha most is olyan használatos fegyver a g e z é r e z, nekünk sem fog ártani az óvatosság és körültekintés. Nem hiszünk ezután olyanokat, akiknek titkos óhajításuk és nyilvános kiabálásuk a szekularizáció. Azok, akik oly kevésbé respektálják a k e n y e r e t a d ó t e k i n t é l y szavát, nem érdemesek a másoknak való és megfelelő szeretetre.

Nem tőrjünk tovább, hogy nyilvánosan szemünkre vágják: ti adtátok a fegyvert kezükbe. Kóbi biztosan lármázni fog, de csak azért, mert az elevenre tappintanak. Tudjuk jól, miféle jelszó zúditotta fel a darazsak raját. Hát jelszó ellen nem jelszót állítunk, mert annyi eszünk van, hogy sajtópert nyerni nem akarunk többé, hanem az óvatosságot és okosságot. Pusztuljon mindenki körülünk is, aki

csak defelírozni tud. Ezt a parádét már megüntük, mert nem bakák vagyunk, akiket cérnaszálon rángat a reglama. A kézművészet politikája nem kell többé, mert elmosta bizalmunkat.

Tanulunk hát, azaz tanuljunk. Majd, ha mástól, magunk kárán sem tanulunk, táncolni kell. Csak sajnos, nem a saját nótánkra. Nekünk pedig ahhoz most még kedvünk sincsen. Ha van olyan, aki törött lábbal is tud a magas kéz-kezet mos politika szerint táncolni, az csak táncoljon, míg a nyaka is ki nem törik. Am akkor ezt tegye csak privát passzióból és ne mint exponált személyiség. Elég volt már a türelemből. Harcot akarnak. Hát legyen harc. Hadd tisztuljon a láthatár és süssön föl erre a ködös, piszkos vidékre is egyszer a tisztánlátás napja. Hadd hulljon a fergese. Nekünk nincs mit féltünk s azért fölemelt sisakkal bátran megyünk a harcha. Mert célunk nem önérdek, hanem az arculesapott igazság kiengesztelése. (—)

T Á R C A.

Temetők emléke.

Irtja: Ádám Éva.

Most zsendülnek a temetők. Az új erők kikiváncoloznak a földből. Az a virág hajt ki legelőször, melyet hűs harmat helyett forró könyvel öntöznek.

Van valami a lelkemben a temetők hangulatából, mintha sok szép szomorúság aludna benne. Nem tudom, mióta kísérnek e csöndes, kedves bánatok, de érzem, hogy eljönnek velem mindvégig, amíg mekködü, halovány estéken reám is hullanak majd a szomszéd sirra ültetett illatos akácok száirma.

A temetők hangulatáról mesélek. Abban a középnyári kis faluban, ahol én először iskolába jártam, az iskola udvara, mely a templom bejárata is egyszermint, valamikor temető volt. A sírhalmok már-már elsimultak a föld színén, csak a szép, üde pázsittal benőtt domborulatok

jelztek, hogy odalenn sokan alszanak. Emlékszem, milyen boldog voltam, ha két ilyen falom közé lefeküdhettem és rám melegített a májusi nap. Talán lusta gyermek voltam, talán csak nagyon merengő, álmodozó lélek. Gyakran megtörtént, hogy egyáltalán nem mentem be órára.

A jó öreg mester vagy vett észre, vagy nem. Száz-százötven gyermek között nem esoda, ha észre nem vette, hogy egy borzas kis lány hiányzik. Néha azonban csillogó szemmel, kipirult arccal, faldokolva újságotlák el irigy kis társaim, hogy ismét nem mentem be! A jó öreg ilyenkor egy irtalmatlan hosszú vesszővel indult keressemre. Igazán csak ezzel tartotta fenn a tekintélyét.

Itt szerettem meg a temetőket. Áztán, hogy nagyobb lettem, ismét csak a temetőbe jártam álmodozni. Magas hegyoldalra feküdt a falu végén. Lent a virágos rétek s az ezüstszínű folyó. Távolabb a kék havasok a pásztortűzekkel. Bevette a lelkem a nyári esték melanchóliáját, a kekködü hegyek rejtelmeit.

Ezért szerettem meg a temetőket. Szerettem ma is. És sohase vizs úgy el az útam az akacvirágos kicsi falusi temetők mellett, hogy a lelkemben föl ne támadjon egy régi dal és ne fájjon az alom.

És megkeresem a nagyvárosok temetőjét. Csudálatos: egyikben sincs poezis és fájdalom. Művészet és fenség jellemzi a világvárosok temetőit.

Bolondos üde, tomboló májusi illatok, névtelen kis, erősszagú füvek, bogarak, méhek bujdosnak a gondozatlan, falusi kis temetőkben. Szinte érzi a lélek, hogy a nyugovók élete milyen kis keretek között zajlott le.

Az élet nagyobb stílus örömei és nyomorúságai a békés kis falvakban ismeretlenek. A temetők hangulata is más ott. Csak a végeél egyforma mindenütt.

Úgy tudom, a világ egyik leghíresebb temetője a milánói is. Halásejtelemeinek, fájdalmas hangulatoknak nem otthona ez a temető. Maga a legtökéletesebb művészeti kiállítás, ahol bámulatba ejt a fény, a mód, a tudás, az ízlés,

ELSŐ SZENT ÁLDOZÁSI EMLÉKKÉPEK, valamint mindennemű szent képecskék

legnagyobb választékban, különféle alakban és a legszebb kivitelben, magyar, német vagy tót szöveggel a legutányosabb árban kaphatók Buzárovits Gusztáv könyvkereskedésében Esztergomban. — Mutatvány-képek és árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Feljegyzések.

Fölközlő és egyben vakmerő vallás sértést rendeztek az elvetemedett vöröscucilisták. Pünkösdi ünnepén ugyanis a fiúmei plébánia templomban az új zengő püspök Vuesics Rókus a béke és szeretet vallásának ártatlan híveit erősítette meg a hitben a barmálás szentségével, mikor foglalkozásának közepette hivatalosan vendégek berontottak a templom íve alá és „le a papokkal, — le a egyházakkal” kiáltásokkal, éktelen füttyszó, zajongás és árma között az oltárhoz szorították az Úr jámbor szolgáját, ahol aletlan egy székre roskadt és csak a rendőrség tudta kiszabadítani az elalélt főpapot a gonosz tömegből, kitessékelve az istentelen elvtársakat az Isten házából.

Ime, ide vezet az a szertelen, gonosz és lelkiismeretlen igazítás, melyet zsidó szocialista agitátorok szabadon dühöngve rendeznek ország-szerte a fennálló társadalmi rend, törvény és a katolikus vallás ellen. Folyton tüzelik, fanatizálják az ország durva és analfabéta munkás-rendjét anélkül, hogy a kir. ügyészek ezen forradalmárok és cucilista borbéj anarhisták ellen meg csak a kis ujjukat is megmozdítanák. Ide vezetett a receptió! Ezeknek kell a szabadság, akik a tömegszennvedélyre kalkulálva meg a vallásszabadságot is lábbal kezdik tiporni az őket befogadóknál.

És még akad református újságíró, aki ezt az ünnepontást, ezt a bornirt és durva szocializmust menteni merészli.

Az „elvtársak” elkéserevéséről zokog és dicsekszik, hogy a „szocialista tömegek ellenséges támadása rendszerint megkíméli a protestáns egyházakat és a haragos kitérésök az egyedül üdvözítő egyházat és a klerust illetik.” Hát ne dicsekedjék és ne védje a cu-

a művészet. Egy egész város ez a temető. Nagyarányú terek, parkok, sétányok váltakoznak benne. A nyíl-egyenes fasorok között kivillog a márvány.

Tudja Isten, de annyi sablonos drága szobrot láttam már, amiben nem volt élet és melegség. Sohasem hittem volna, hogy éreben, márványban annyi eszmet, érzést, mélységet és életet lehessen kifejezni, mint a mennyi a milánói síremlékek felénk ragyog. Ehez a mélyen érző művészethez talán csak az olasz ért és nem versenyezhet e tereken a Mediceiek házával a világ semmiféle népe. Ezredévek öröksége itt a művészetek rajongó szeretete. Átment a nép vérebe a szépség kultusza. Az iparos, a mesterember is bizonyos mértékig művész. Hiszen Milanóban és más olasz városban is van szegény néposztály. De fény mennyi! Hát ott se milliómos mindenki, hogy ezeket erő síremléket állítson szeretteinek. Már pedig ott ezer és ezer művészi emlék állít meg, élő bizonyosságul annak, hogy ott az egyszerű sírköfaragó mesterember kezemunkáján is ott remeg az eszme és az izlés. Talán azzal a költséggel, amivel mi egyszerű gúlaalakú márványtömböt állítunk temetőinkben, azzal a pénzzel Itália gyermeke oly emléket állít halottjának, mely eszmei tartalmával művészi értékűvé emelkedik.

A milánói temetőt átutazó turista be sem járhatja, akkora. Érdekes, hogy nem össze-vissza temetik a halottakat. Egy részében külön sorakoznak a gyermek-sírok. Micsoda poétikus, bá-

darságot br. Bácsfy Dezső keresztia a zsidó dr. Pályi Ede. — Holló hollónak, zsidó zsidónak, testvér a testvernek nem vájja ki a szemét. Együtt érez a cucilista agitátorokkal a protestáns borbéj kikeresztelkedett zsidófiú meg akkor is, ha a keresztelésben külsőleg éri is a debreceni szentelt víz. Csak ellensége marad ő azután is a Krisztusnak és az ő egyházának. Tudjuk mi igen jól, hogy a szocializmus a szabadkőművesség eszméje a néptömegekre átvive. És miként a páholyban a zsidó furfang dolgozik — úgy dolgoztak a veres cucilisták a fiúmei templomban.

A nagyévtvágyú és örökké telhetetlen kalvinizmus hurkot vet a harmadik — egyetemre.

Legalább olyan hírek keringenek a légben — mintha már meg is kapta volna a kálomista Róma, a délibábos rónak elbizakodott ténsaszonyja: Debrecen a magyar kultúra harmadik fókuszát.

Igaz, hogy e hírekkel szemben, melyeket tendenciózusan terjesztenek élelmes ev. ref. fülajtárok — e hírverésekkel szemben a vallás- és közoktatásügyi legfelsőbb faktora kijelentette, hogy ezen ügyet még nem tárgyalta a minisztertanács. Tehát csak a protestáns sajtó tendenciózusan hirt vert.

E kijelentés hiteles, de mutatja, mily fegyverekkel dolgozik a reformáció.

A legfelsőbb helyen kell cáfolni a presszionálással egyenértékű hírverést. A protestantizmus előre heigéri a civiseknek azt — a minincs és ha azután valóban nem lesz meg a kálomista egyetem, akkor jaj nekem kath. kultuszminiszterium. Akkor jó a gravamenek egész hosszú lajtörjája, új panaszaradat és új vád.

Pedig hát tulajdonképpen a jog, a célszerűség és a kultúra, valamint a magyarosodás érdeke mást diktál a harmadik egyetem területümaul. Kassa, Pozsony, Temesvár, Szeged, Pécs

jos, finom emlékek vannak itt! Aztán jönnek a gyászoló özvegyek, szomorú édesanyák sirjai.

Néha egy-egy emlék nem nagyobb egy félméter magasságnál, mégis örökre bevesődik az emléke lelkünkbe. Néha azonban már külső méreteivel bámulatba ejt egy-egy emlék. Haznagyságú, csodás alkotások, napokig lehetne tanulmányozni alakjait, anyai a szépség rajtuk.

Az én finom lelkű, halavány arcú hallgatag útítársam fenykefölveteleket tesz. Amig gépet rendez, ide-oda szuszalgatók és keresem neki, melyiket is örökítse meg. Mindegyikre felkiáltok:

— Jaj ezt, ezt! Hamar jöjjön ide!

Lehetetlen válogatni. Akárhová irányítjuk a gépet, csupa művészi alkotás. Néha hihetetlenül egyszerű, de felejthetetlenül bájos emlékekkel találkozunk. A sírhalom nem halom, hanem lapos négyszögű tábla. Mintha réz volna. A zöld pászton mindenféle mezei fűvek, virágok nyílnak. A közepén fehér márványból faragott 3—4 éves leányka ül a fűben. Szinte látszik, hogy aranyzója a haja és kék a szeme, mint fölötté a ragyogó olasz ég. A harisnyója a régi rózsaleveles mintával van kötve. Oly híven mutatja a márvány a mintát, hogy le lehetne kötni róla. Fel cipőjét oda távolabb dobta a gyermek; a harisnyácskáját pedig fel kezével most taszigálja le, míg a másikkal — felig eldült testtartással — virágot szed. Bájos kis egyszerű emléke egy anyagi gyermeknek.

Ime egy másik:

és Nagyvárad is küzdenek az arany almáért; de a debreceniek azzal érvelnek, hogy ők a leggazdagabbak — ők legtöbbet áldozhatnak az új egyetemért. Hát ez bizonyára igen anyagelvé és kalmár szempontú érvelés; az nem a legjobb ajánló levél és azért esett gondolkozóba gr. Zichy János is, hogy nem a magyarosodás a legfőbb hivatása és a magyar kultúra terjesztése oly vidéken, mely bizonyára kulturképesebb anyaggal rendelkezik, mint a Hortobágy és annak hajdunépe.

Annyi tény, hogy ez nem a legjobb osztályú kulturtalaj; onnan szárazlak szerint még a legkevesebb diák kerül egyetemre. Igaz, azzal is dicsekszik, hogy ott már három fakultás kétszen var valamelyes berendezéssel; no de ez is csak olyan össze-vissza meselbeszéd, mert a szellemi nivót itt hiába keresnők, mely egy modern egyetem követelményeinek megfelelő. Itt is csak egészen új alapjában teljesen és egészen friss vérre lesz szükség, ha csakugyan a harmadik egyetem nem délibábos álma az ehés kalvinizmusnak.

Ha pedig az az elv a vezérlőfonal, hogy mindenekelőtt a legtajtékzóbb szájakat kell első sorban betönni, és akkor remélhető, hogy a jölközt gyomor békés megelegedéssel fogja hirdetni a liberalizmus új diadalát a hazában: akkor nyüvött palástú és kopott atilias tiszteletes urameknak oda lökik a harmadik egyetemet, hogy rövid időre megint elesenedesedjenek. Ezel az egyetemmel felig-meddig a protestáns atyafiakat le is lehetne kötelezni, hogy aztán többé ne kiabáljanak. De elvégre kemény dió ez még; már több miniszter megkísérelte annak a feltörését és mivel az sehoggy sem sikerült, — felretette . . . és az éhesek várni kötelesek az egyetemi kathedrák zsiros fazekaira. — Nem árt egy kis böjt . . . a kalvinizmusnak sem. Várjanak.

Gyönyörű redőzetű, uszályos, esipkés reggeli pongyolában egy böleső fölé hajolva áll a fiatal anya.

Faragott, remek stílus bölesőjében alszik a gyermek. Csak fel arca látszik ki, amint remegő nagy szeretettel felemeli felkezővel a csipkés takarót az édes anya. A selyemnek, a lehetfinom csipkének letheü, hajszálfinomságig menő szövését látjuk itt. Szinte hihetetlen, hogy a tömör nehéz márványból kerül ki ez a csudás omló puhaság. Az alakok életnagyságuk. El lehet képzelni a hatást, midőn egy-egy fordulónál szemünk elé tárul egy ilyen emlékmű.

Vagy ott van a másik:

5—6 éves leányka játszik a földön ülve. Haja szemébe esüng. Körülötte szét dobálva mindenféle játék. Persze az is mesteri kidolgozásban. Egy angyal lép be és felkezővel a lányka kezét megfogja, látszik, hogy huzza magával. A gyermek teste ellenállást mutat és derekából visszahajlik és fel kézzel felkapja legkedvesebb babáját ruhájánál fogva és úgy viszi karja alatt. A tulsó oldalon egy elegáns, szép, gyönyörű nő lép be, a mama. Fekete ruhája plasztikusan simul szép alakjára. Kezét összecsapva, réuült arccal tekint az anyagra. Szinte halljuk a rémes sikoltást hozzá. Az angyal félrefordított fejével, felszemével az anyára néz és végtelen szomorú arcán legördül a köny . . .

Egy tragédia ez az emlék.

Mindent megért az idegen és megtelik a szem könnyel.

Képviselőválasztás.

Gyulafehérvár szab. kir. város választó polgárai a június hó elsején megtartott választás alkalmával Dr. László Mihályt munkapárti programmal egyhangulag képviselővé választották. Ellenfele Dr. Demény Henrik szintén munkapárti még a választás kezdetén visszalépett.

Választás után.

Elült a zaj, lecsillapult az éhség s újra csend van a városban. De hiszen mesterséges is volt és csupa vak tüzilárma az egész ultramunkapárti mozgalom. Egy néhány jóhiszemű ember tévútra vezetése annak a polgárságnak részéről, amely néhány napon keresztül ádáz gyűlölettel, villogó szemekkel és nemes szónoki lendülettel förmedt rá a Közművelődésre, a miért élesen elítélte azokat, akik lesve-lesik a választások idejét, hogy zsebelhessenek. Mert ez a mi közéletünk tele van korrupcióval. Tele megbízhatatlan emberekkel, akik csupa udvariasságból levezítelven az összes kortestányákon, tözdelei árfolyam szerint ingadoztak a választást megelőző legizgalmasabb éjszakán. Egyik-másik rémségesen magas árat szabott magáért, egészen a megfizethetlenségig, akinek kevésbé duzzadó az önérzete, szeretett volna megelőgedni annyival, amennyire hamarjában szükségére van.

Ha ezek a jelenségek, amelyekről a pártirodák vezetőinek bőséges tapasztalatuk van, nem méltók a megörövsítésre, akkor nincs aljasság a világon, melyet el lehetne ítélni. A Közművelődés csak kötelességet teljesítette, anidőn rámutatott arra, hogy a város bekéjének megóvása szempontjából őrizkedni kellene a szükségtelen képviselőjelölési mozgalmaktól, nehogy az előre jelzett zsebmetszési hajlamok új táplálékot nyerjenek. Csudálkozunk, hogy voltak mégis, akik nyíltan, hangos szóval támadták a Közművelődést. Miért? Hiszen akit nem bántott, annak

Vagy ott van a másik emlék, bus szomorú ércből. Hatalmas erejű erős tölgyfa. Bele csapott a villám. Barna, fekete egéscsokolajta, szinte érezzük a perzs szagot.

Kell-e ennél beszédesebb emlék?! Szinte lábjuhégyen suhanunk tova, föl ne zavarjuk azt a nőt, aki amott sir . . . akkor látjuk, hogy sirmélek az is. Egy természetes nagy zöld füvel benőtt sírhalmomra rá van roskadva egy nő. Semmi póz, semmi elrendezés. A ruha ide-oda esavartodva úgy, amint azt el nem rendezte egy fájdalomában leroskadó feleség. Fekete bronz szobor. Arcát a fübe temette, haja feloldalra eszűszott, de nyakán és hátán látjuk, hogy vonaglik a fájdalomtól. Igazán remek emlékek. Csupa élet, beszéd, szomorú élet valamennyi, amit látni kell és be kell vésni emlékezetünkbe örökre és nem beszélni róla senkinek, mert a szó eldurvítja a márvány csipkék puhaságát, a temetők költészetét. Ki tudná azt elmesélni, mi minden van a milánói temető márvány emlékein kifejezve!

Melyik szebb? Ki mondja meg melyik szebb: a kis falum temetőjének sírhalmai-e, ahová csak a szomszéd sirra ültetett akáéfa hullatja a virágot, vagy szebb-e a temető akkor, ha a kegyelet, a művészet jegyében virraszt az aluvók fölött?

Nem tudom melyik a szebb. Csak azt tudom, hogy jól lehet aludni odalenn.

szükségtelen, aki pedig találva van, annak nem illik haragudnia.

A szavazó polgárok nagy részének megbízhatatlansága volt az oka, hogy Demény Henrik visszalépett s így a választási elnök dr. László Mihályt jelentette ki Gyulafehérvár szab. királyi város egyhangulag megválasztott képviselőjének. Megnyugvással fogadjuk az eredményt, bár a város e választás következtében valószínűleg elesett attól, hogy csatornája, vízvezetéke legyen s az utcákat állandóan öntöz-zék, az iparosok sem kapják meg — úgy lehet — nyugdíjtörvényüket, és nem kapnak meg sok egyebet, miket Demény Henrik megválasztása esetére kitámasztásba helyezett.

Pillanat felvételek.

Pipacsnyílás.

Az utcák sarkain már virit a pipacs. Vörös elvtársak és elvtársnők mellén vagy kalapján. És mégis nem tudom miért, csak nem sikerül meghódítaniok a magyar munkásságot a vörös elveknek. Pedig tudhatnám. Hogy is lehetek olyan sötét fejű?

Vörös pipacs, vörös orr, vörös lobogó —ők azt mondják — e három egyet jelent: szabadság. Itt a baj, mert nem igaz. Miért ír a szociáldemokrácia olyan elvet zászlajára, amelynek éppen ő a legkegyetlenebb hódérja. Hiszen az en gros folyó betegesgélő pénztári választásoknál, s a most zajló kortes küzdelemben, országszerte tépásszák a szabadság madarát. Leütik, bojkottálják, kipellengérezik azokat, akik nem fujnak velük egy követ, s nem üvöltenek a gyalogságának recipéje szerint. Ilyen perverz kontrasztokat lépten-nyomon terem közéletünk.

Örvendtes jelenség, hogy ezek hangos vörös pipacsok kezdenek lassankint mezei kollégáik sorsára jutni. Senkinek sem kellene, mert a kellemetlen illatú, mérges növényt még az állatok is elkerülik, mert élvezhetetlen. Feltűnnek ugyan, mert ríktítók. Ezek a mezők esatángoló leányai, melyekkel egy társaságban sohasem láttuk meg sem az elit rózsákat, sem a szerény ibolyákat. Jóízű, komolyan gondolkozó, világosfejű munkásember tisztában van már régóta a szociáldemokrácia pipacsával is. Rátékint az utcák sarkain, aztán mosolyogva tovább megy.

Igy van ez rendjén.

„Elvek harca.”

Két gazda találkozik az utcán.
— No koma, hová szavazunk?
— Hová? Hát ahó' többben lesznek.
— Öszteg má' miér?
— Azér' koma, hogy nyerjünk.
— Ugyan koma! hát az elv . . .
— Az elv, elv, de hát csak nem hagyom magam, hogy kinevessenek a faluba'.
— Má' hogy gondol ilyet koma?
— Hogy? Iszen eddig is mindig oda szavaztam, a h o l n y e r t ű n k.

Aki oly ujságokat vagy más iratokat olvas, melyeket vallásellenes emberek írnak, saját lelkén követ el öngyilkosságot.
Stolz Albán.

H I R E K.

Úrnapiján.

Az ártatlanság fehér köntösöbe
Szűzek, leányok felöltöztek! . . .
Fehér koszorú fehér fátolyával
Borítsa be szelid kis fejeket . . .
Mint elborítja illat azt a bimbót,
Melynek szorosán esukott kelyhiben:
Az öntudatlanság szelid varázsa —
Mennyei harmatként üden pihen.
Híntések fehér liliumlével
Az utat, ahol Jézus ehalad;
Ártatlanságnak tömjén fellegében
Meggiletetlen egy szív sem marad . . .
Mind leborulnak az útca porába,
Sirni is fognak tudom elegen —:
„Miért nem maradhat fátoly örökre
E szelid, tudatlan, szív fejeken?!”

Madame Chrysanthème.

— **Személyi hír.** Lapunk felelős szerkesztője S o o t h y Gyula spirituális és oltáregyesületi igazgató súlyos betegsége utáni üdüléséből június hó 7.-én visszatér munkakörébe Gyulafehérvárra.

— **Úrnapija Borbándon.** A borbándi egyházközség május hó 29.-én vasárnap ünnepelte Úrnapiját. A szép körmenetben T a m á s i Áron prelátus-kanonok vitte a szentséget R a s s Károly, V a r g a Ferenc és a helyi plébános segítségével. Az ünnepségen Gyulafehérvárról is sokan részt vettek, akik aztán délelben B u t y k a Sándor plébános szívesen látott vendégei voltak.

— **Mikszáth Kálmán.** Addig szötte a meséket, míg a legnagyobb mesészerző, a sors, egyszerre csak boldogsága közepette, váratlanul, most éppen nem remélt fordulattal fejezte be élete regényét. Országos ünnepeltetéséből, írói jubileumáról, melyen még kritikusai is elhallgattak, a legfőbb kritikus elé jutott. Kimerítette a sok ünnepelés, végkép kifárasztotta a mandátumért tett körútja, s most pihenni tért. Fájó érzéssel fogadta halálát a nemzet, melynek oly sok derék fiát örököltette meg műveiben. Verseny nélkül futotta meg élete pályáját, mivel újabb irdalmunkban úgy sem akadt méltó társa. Haihatatlan műveim mindég epülni és mulatni fog a nemzetünk nagy írója iránt mindinkább halás utokor.

— **Jézus Szent Szive ájtatossága.** Az egész június hónapban át a barátok templomában lesz naponként este 7 órakor a szokásos Jézus Szent Szive ájtatossága. Az első kilenc napon át június hó 2—11-ig szentbeszédet is lesznek. A prédikációkat tartják: V a s s Albert dr., S z p o r n i János, P é t e r Antal dr., S z e n t i v á n y i Róbert dr. és B i r ó Ferenc. Vegyünk részt mennél számosabban ezen üdvös ájtatosságokon!

— **Ünnepélyes szentségimádás.** A barátok Széchenyi-úti templomában június hó 5-én, vasárnap ünnepélyes szentségimádás lesz. Dél-élt 10 órától ünnepi szentmise lesz fenyvesegédlettel. Ekkor történik a szentségkítétel. A szentségimádásban részt vesznek a papnövényedékek, az apácázárda növényedékei és a katolikus legényegyesület tagjai. Délután 5 órakor szentbeszédet tart Z l a m á l Ágost főgimnáziumi tanár. Ezután lesz ünnepélyes litánia és végül a szentség betétele. Az oltáregyesület tagjait és egyházközségünk burgó hívéit ez úton is felhívjuk, hogy ezen ünnepélyes szentségimádáson mennél nagyobb számban résztvenni szíveskedjenek.

— **Érettségi elnökök és státusi képviselők az erdélyi róm. kath. státusi főgimnáziumaival:** a brassói róm. kath. főgimnáziumnál elnök Kárpáti Kelemen szombat-helyi róm. kath. főgimn. igazgató, státusi képviselő Mikés Zsigmond gróf. főispán, világi gondnok; a csíksomlyói róm. kath. főgimnáziumnál elnök Madzsar Gusztáv makói állami főgimn. igazgató, státusi képviselő Mikó Bálint v. b. t. t., világi gondnok; a gyulafehérvári róm. kath. főgimnáziumnál elnök Dsida Ottó kaposvári állami főgimn. igazgató, státusi képviselő Márki Sándor dr. kolozsvári tudományegyetemi ny. r. tanár, igazgatótanácsos; a kézdvásárhelyi róm. kath. főgimnáziumnál elnök Walther Béla nagyszombati tanker. kir. főigazgató, státusi képviselő Elekés Béla ny. főispán, világi gondnok; a kolozsvári róm. kath. főgimnáziumnál elnök Kunecz Elek tanker. kir. főigazgató, miniszteri biztos Hörli Gyula ka-locsai jezsuita tanár, státusi képviselő Pál István apátkanonok, státusi előadó; a marosvásárhelyi róm. kath. főgimnáziumnál elnök Kunecz Elek tanker. kir. főigazgató, státusi képviselő Karácsony Márton plébános, igazgatótanácsos és a székelyudvarhelyi róm. kath. főgimnáziumnál Szekeres Kálnán dr. budapesti II. ker. állami főreáliskolai igazgató, státusi képviselő Mikés János gróf főesperes-plébános, igazgatótanácsos.

— **Érettsejő ifjak figyelmebe.** A brassói két főgimnázium róm. kath. maturandusai, kiket már csak napok választanak el, hogy végkép búcsút mondjanak az iskolának, diákságuk utolsó napjának egyik fogadalmát tettek. Ünnepe-lyes fogadalmat az Isten színe előtt, hogy soha életben ti:kos, vagy nyílt egyházellenes társulatokat tagjai nem lesznek. Ez a bátor elhatározás megérdemli, hogy egy pillanatra megálljunk előtte, az a derek csapat pedig, hogy látására kalapot emeljünk. Nyílt hő-sies hitvallás ez a fogadalom és a hitsgyöngy-les, atheizmus korában kétszeres érdem. Több az egyszerű hitvallásnál. Ez az eleven, diadal-mas hitélet őszinte és paratlan vetülete. Had-üzenet a keresztény társadalom nyílt és titkos ellenségeinek: mireánk nem számítások; sőt, pokoli terveik bennünk harcokra nem lelnek! S ha mégis ott találtak a csatatéren — ellen-ségképen leszünk ott! Hitünk megváltásával, a hit szerint való élet fegyvereivel: a sötétben hujkáló istentagadóknek sérthetetlen ellenfelei akarunk lenni. Kezet ide brassói fiúk! hadd szorítsuk meg barátságosan, Erdély katolikusai-nak nevében és biztató szeretetével. Valóban megérdemlitek az érettségi bizonyítványt. Ez az igaz érettség. — Ilyen egyénekre van szüksége a vezetőkre váró kath. társadalomnak. Harcedzett, elszánt, bátor és öntudatos sziverek. Kath. érettség izó ifjak! Széles Erdély minden gimnáziumban kövessétek a derek bras-sói társak remek példáját! Fogadjátok meg bu-eszások előtt szent, nagy esküvéssel, hogy se az egyetemen, sem az élet forgatagában sehol: szabadkőműves páholyok, szociáldemokrata, „zab-adgondolkodó”, egyházellenes társulatok tagjai nem lesznek. Az egyetemi Szent-Imre körök nagy harcokat vívnak a Bólyai és Galilei-fele atheista szellemű egyesületekkel. A Szent-Imre kör vár titeket. Számít reátok. Csalakozzatok majd ezzel a fogadalommal falanxaihoz s ott az Egyház és Haza javára tartasatok ki híven.

— **Széchenyi ünnepély.** Az erdélyi római katolikus státusi gyulafehérvári főgimnáziuma 1910. június 8-án d. e. 10 órákor az intézet

disztermében a legnagyobb magyar halálának felszázados fordulóján Széchenyi-ünnepélyt ren-dez. Az ünnepet megelőzőleg d. e. 9 órákor a székesegyházban szt. mise lesz. Az ünnepély műsora: 1. Arany János: Széchenyi emlékezete; szavalja Rózsa József VII. o. növendékpap. 2. Mesterházy Károly: Szózat; éneklé az intézet vegyeskara. 3. Ünnepi beszédet mond Haraly Béla főgimn. tanár. 4. Himnusz, éneklé az int. vegyeskara.

— **Hittudományi vizsgálatok.** A gyulafehérvári teológiai fakultás II. felévi vizsgálatainak sorrendje a következő: 1910. jún. 3. III.—IV. év Pasztorális; június 4. I.—II. év Bibli-kum; június 9. III—IV. év Egyházjog; június 10. I.—II. év Theologia fundamentalis; június 14. III.—IV. év Egészség-tan, Pedagógia; június 14. I.—II. év Szociológia; június 18. I.—III. Filozófia; június 18-án d. u. konferencia.

— **A gyulafehérvári róm. kath. főgimnáziummal a szóbeli érettségi vizsgálatokat június hó 6. 7. és 8-án tartják.** A tanker. kir. főigazgató helyett a vizsgálatok előke Dsida Ottó kaposvári m. kir. állami főgimn. igazgatója, az erdélyi róm. kath. státusi képviselője Márki Sándor dr. kolozsvári tudományegyetemi ny. r. tanár, státusi igazgatótanácsos.

— **Kispapjaink ügyében.** A legutóbbi bu-dapesti eucharisztikus kongresszuson Wol-kenberg Alajos meggyőzően fejtegetett egy fontos kérdést. Ez pedig a klerikusoknak neve-lési módja a nagy szünidőben, amidőn a szem-inárium a lelkipásztorok gondjaira bízza a fiatal növendékek rügyező papi lelket. Akadnak kispapjaink között olyanok, akik kedvezőtlen körülmények közé jutnak, talán egyáltalán nincs otthonuk, rosszak a szülei családi viszonyai, nagy távolságra laknak templomtól, lelkiajtától: szóval nagy nehézségek gördülnek útjukba, hogy rendes és eredményes lelkieleget folytathassanak. Ezeket is lehetne segítenünk. Hisszük, lesz a lelkeskedő papság közt sok paptestvér, akiknek körülményei megengedik és szívesen fogadnak hazukhoz a vakációra egy jó kispapot, hogy náluk felülüljön, erőt gyűjtjön, hivatását éléssze, arra mintegy praktikusán készüljön s apró szolgálataival viszonzozza iránta való szí-veességüket. Jóakarójában a vakációzó kispap jó mestert, áldásos lelkiajtát is talál, kinek a testenél nagyobb gondja volna a lelkere. S így ezen két hónapban mintegy megelevened-nek a papnevelés régi kora, az üdvös közép-kori szokás, amikor még a lelkipásztorokó papság maga nevelte a maga utódait. Ha van-nak erdélyegyházmegeyi paptestvéreink között olyanok, kik ezt megehetik és szívesen fogad-nak magukhoz a szünidőre szegény kispapot, azok sziveskedjenek erről a gyulafehérvári papnevelő intézet spiri-tuálisát, Soóthy Gyula urat tudósítani. Operemur bonum ad omnes, maxime autem ad domesticos fidei (Gal. 6. 10.), hogy a régi recept szerint inkább legyenek fakely-hek és aranyapok, mint megfordítva arany-kelyhek és fapapok.

— **A gyulafehérvári postarablás ügyében** a minap hozott ítéletet a helyi törvényszék. A tárgyalás megállapította, hogy az egész tulaj-donkép egy széleskörű hivatalos apparátus igénybevételevel rendezett szenzáció, amelyre azonban szükség volt, hogy egyrészt a dévai hűtelen tisztviselő kellő napfényre jusson, másrészt az országszerte elkövetett postarablások tettesi huroka kerülhessenek. Az ítéelőbírósg Jar-zsemszky Félixet lopás kísérletében való reszesség miatt egy évi, Steiner Miksát pedig betöréses lopás kísérletéért egy évi és

kilenc havi börtönrre ítélte. Az ügyész súlyos-bításért, a védők pedig enyhítésért főlebbtek.

— **A csíksomlyói róm. kath. főgimnázium** államsegélyének fölemelése, illetőleg ren-dezése ügyében nemrég folytaták a tárgyalások Csíksomlyón Kuncz Elek tanker. kir. főigaz-gató, a vallás- és közoktatástügyi m. kir. mi-niszter megbízottja és Pál István az erdélyi róm. kath. státusi igazgatótanácsának képviselője közt. Itt volna már az ideje, hogy az ösz-szes státusi főgimnáziumokra nézve egységes elveken alapuló és az intézetek realis fenntar-tási költségeihez arányított szerződéseket kö-senek, mert ezzel a tanárság helyzetét is már egyszer rendeznek, másrészt az iskoláknak a követelményekhez mért fenntartását allandósi-tának.

— **Misszió Nyaradköszvényesen.** Püspök Úr Önagyméltósága bérmautját Nyaradköszvé-nyesen Szabó György nagyvenyei esperes-plébános és Sánta Angelus gyergyószár-hegyi házfőnökök készítettek elő. A misszió három napos volt. A hívek a templomot minden el-melkedéskor megtöltötték. A gyónók száma 500, habár alig volt olyan, aki a husvét szent gyö-nüását el nem végezte volna. Bár az általuk hird-etett igazságok bevesődnének a hívek lelkébe és gyümölcsöt teremének beketürésben. Fára-dozásukért legyen az Úr szerfelett nagy ju-talmuk.

— **A sárpatoki plébános** hálás köszönetet mond a Budapesti központi oltáregysülethez hitközségének kegyesen juttatott három mise-ruha, egy pluviale, egy velum, egy alba, két ministrans ing, négy corporale, hat purificator-ium, hat lavabokendő és két humeralet. A szentségi Úr Jezus áldja meg jöltevéimet!

— **Iskolai kirándulás.** A székelyudvarhelyi rk. el. fiúiskola 59 növendéke május 24-én tanulmányi kirándulást tett Segesvárra. P. C s i s z é r Bonaventura és P. Máthé Özséb ve-zetése alatt. A vidám fiúcskák nemzeti színű zászló alatt, szép, példás rendben trombita és dob-szó mellett vonultak fel a várba és részt vettek a P. Bonaventura által celebrált énekes szent misén, melyen szép latin és magyar éne-keket adtak elő két hangra. A reggeli elfogyasz-tása után feyvonultak a Petőfi szobor elé, ahol a Himnusz, Szózat és Talpra Magyar elneklése után P. Máthé Özséb buzdító, hazafias ér-zelmektől áthatott beszédet intézett az ifjúság-hoz örökös emlékeztükbe véve azt a helyet, ahol legnagyobb költőnk elesett. Innen D o b o r d á n Károly plébános vezetése alatt meg-nézték a várat, a várbeli kath. templomot, mu-zeumot, vízvetéket, villanyos művet, mindenütt szívesen fogadva a plébános úr egyszerű, a gyermekek fellegáshoz mért szíves magyar-rázatát. A délelőtti a „Villa Franca” nevű ma-gaslaton fogyasztották el a gyermekek, gyönyör-ködé a természet szépségei által kitüntetett kilátáson. Délután 5 órákor a székely fiúcskák a kath. iskolában egy kis műsoros előadást tar-tottak, melyet nagyözámú közönség nézett végig, nagy tetszéssel fogadva az egyes énekeket, szá-valtalokat és a nagy fáradsággal betanított kis szindarabot. A májusi ájtatosság után a vidám gyermekcsapat a két derek atya vezetése alatt visszautazott Székelyudvarhelyre.

— **Székelyudvarhelyt** a barátoknál május 29.-én, vasárnap ünnepelték Úrnapját. Az ün-nepélyes szentmisét és a prédikációt P. C s i s z é r Bonaventura zárdafőnök tartotta, a kör-menetben Kovács János főgimnáziumi tanár adott áldást a szentséggel.

— **Tifuzsjárvány.** Székelyudvarhelyt már több mint husz tifuzos beteg van, ami a be-tegségnek epidémia jellegét igazolja. A lapok

szerint a köztisztaság fogyatékoságában rejlik a betegség előidező oka. Szerencsés Gyulafehérvár, az egészségügyi csatorna borzadályos rendtelensége és az általános tisztátalanság mellett sem támad meg ilyen baj! De itt az ideje már, hangosan követelni ezen botránys állapotok szanálását, amíg a polgárok sorait valami veszedelmes járvány meg nem tizedeli.

— **Népszövetségi gyűlés.** A kolozsvári kath. Népszövetség május hó 29-én d. u. 3 órákor kezdődőleg nagyszabású beszámoló gyűlést tartott a következő tárgysorozattal: 1. Igazgató megnyitót, tartotta: K e n d e I. Széver h. igazgató. 2. Népszövetség és a vallásos élet, tartotta R ó n a i János áldozó pap. 3. Katolikus öntudat, tartotta dr. J á n o s s y P. Bela. 4. Katolikus szervezkedés szükségessége, tartotta T o m á l Rezső. 5. Évi beszámoló tartotta K e n d e I. Széver a Népszövetség helyi h. igazgatója. — Az eszmékben gazdag beszédek nagyszámú közönség hallgatta végig.

— **Kalazantinum** a hazai piarista havi folyóirat májusi száma K o m á r o m y Dezső dr. szerkesztésében igen értékes tartalommal jelent meg Kolozsvárt. Sik Sándor és Kelecsényi János ügyes versei vezetik be a füzetet. Pushe Ödön párhuzamot von a Weszprémi-kódex passziója és Herolt János XX. sz. domonkos szerzetesnek XIV. „De passione Domini” szülő beszéde között. P e s z e s z é r János hú fordításban adja Aranyszájú szent János XXI. homíliáját az uralomról, hatalomról és dicsőségről. F r i c k József szép eredménnyel tárgyalja Terentius hatását latin és magyar nyelvű drámaírásunkra. A piaristicában. Dr. K. D. hatásosan emlékezik meg T r a u t w e i n Jánosról, az első öltáregyesület alapítójáról. Ezen tartalmas és értékes füzet is igazolja, hogy a Kalazantinum katolikus irodalmunknak egyik számottevő faktora.

— **II. Rákóczi Ferenc a káromkodásról.** A Magyar Történelmi Életrajzokban közli M á r k i Sándor tanár dicső szabadsághősünk és nagyságos fejedelmünk életét, melynek közelebből megjelent vaskos II. kötetében olvassuk, hogy a fejedelemtől különös szigorúsággal büntette a szitkozódást, átkozódást, hamis esküvést, tolvaj-ságot. Már mint egyszerű földesúr felhatalmazta a munkási bírakat, hogy a káromkodókat és az istentelenségtévőket ők maguk büntessék. Kemény rendeleteket adott ki az említett bűnök, különösen a káromkodás ellen 1703. szept. 7., 1704. július 4., 1705. aug. 29. és 1706. június 6. Vessző, pálcza, a g y o n k ö v e z é s volt a káromkodók büntetésének fokozata; mert „nemzetiséges igaz ügyünket istentelenséggel semmiképen sem akarja folytatni, a káromkodók pedig igaz ügyünket vétkes eszelekedetökkel vesztegető ártalmas metélyek”. A magyar haza eddig való sok nyomorúságát a több közönséges vétek mellett különösen a k á r o m k o d á s rüt szokásában és abban kereste, hogy azzal koptatják Isten dicsőségére teremtett nyelveket, abban tartják egész vítétségüket. (Tör. tár 1904. 40.) Vajjon hány úgynevezett „úri embernek” s hozzá köztisztviselőnek mosdatlan nyelvét kellene ma ilyen módon megrendszabályozni, akik nem általják műveltségüket (?) és „felvilágosodottságukat” éktelen káromkodásokkal kifejezésre juttatni?!

— **Föltámadás.** Franklin Benjámín sirkövének feliratát maga készítette el, s igen szépen fejezi ki abban a feltámadás hitét. A felirat ez:

Itt nyugszik a férgek tájja,
Franklin Benjámín hullája,
Mint egy könyvnek borítéka,
Melyből a mű kiszakítva,
De e könyv, amint reméli,
Nem fog örökre elveszni.
Sőt átnevezve, kijavítva,
Ujabbban, szébben kiadva,
Ismét meg fog jelenni.

— **Egy milliárd bélyeg.** Egy milliárd, vagyis ezer millió használt bélyeg értékesítéséből befolyt százötvenezer koronán nemrég számos rabszolga felszabadult a legszörnyűbb rabszolgáság igája alól s ugyancsak használt bélyegeket eladásából öt nagyobb, tizenkilenc kisebb falut és egy kórházat építettek Közép-Afrikában négernek számára. Ilyen eredményektől felbátorítva, bélyeggyűjtő társulat alakult a lüttichi (Belgium) püspök védelme alatt. Öt világrész országában működnek már teljesen díjtalanul, sőt példás aldozatkészséggel a társulat önkéntes gyűjtői. Nalunk Magyarországon Van M o n s A l f r é d lelkész (A l s ó - J á r a, Torda-Aranyosmege) végzi a szép missziót, aki tizenöt év óta métermázsanként szállítja Lüttichbe a rabszolgáság-ellenes mozgalom támogatására az összegyűjtött bélyegeket. Akik az emberi szeretettől indíttatva a szép cél elérésére közreműködni óhajtanak, küldjenek a fenti címre, postacsomagotként bérmentesen minél több használt bélyeget, használt levelezőlapot. Lássák be a jövőt, hogy a rájuk nézve hasznavehetetlen bélyeg, melyet a levelborítékkal együtt gondtalanul megsemmisíteni szoktak, szakértők kezelése alatt jótékony értéket képvisel. Egészen közönséges bélyeg kilója 2 korona 25 fillért ér a társulatnak, egy kiló 10—12,000 bélyeget tesz ki, hozzáértve a bélyeggel együtt letépett boríték-szegletet. A magyar posta-, újság- és okmány-bélyegek jobbára darabszámra adódnak el. A levelezőlapok értékét növeli a rajta levő lepecsételt postabélyeg. Közönségesebb képes és nem képes levelezőlapok a súly után, finomabb képes levelezőlapok darabonként értékesítenek.

— **Kedvezményes vasúti jegyek.** A tanítók régen várt és nemrég megadott kedvezménye jóleső meglepetést hozott, de ezt most még megtették. A felekezeti jogakadémia, teológiai fakultások, továbbá az összes hitvallásos középiskolák, nemkülönben a törvényhatóságok, községek és magánosok által fenntartott nyilvánossági joggal felruházott középiskolák, felsőbb leányiskolák, polgári és népiskolák s óvodák rendszeresített tanerői és a rendszeresített hitoktztak személyökre szóló 50%-os kedvezményű államvasúti arcképes igazolványt kaptak. A kedvezmény igénybevételeire úgy mint az állami tisztviselőknél kérvény intézendő a Máv. igazgatóságához, amely kérvényt a hivatalfő megfelelő záradékkal lát el. — A státusi tanároknak július hó 31.-ig kell betérjeszteniük kérésüket, ki ez időpontig jégvét nem kéri, ez évre igazolványt nem kap. Az igazolvány ügyében lehetőleg azonnal kell az igazgatóknak a kérelmezőkről szóló kimutatást 2—2 rendes vizitálkárcképpel és 2—2 K. kiállítási illeték melléklékével benyújtani, mert a körülbelül 40000 iga-

zolvány kiállításánál a kérvényeket a beérkezés sorrendje szerint intézik el.

— **A tanítók vasúti jegye.** A nem állami tanítók jogos kívánsága teljesedésbe ment. A kereskedelmi miniszter a hitvallásos iskolák tanítói számára is megadta a felárú vasúti jegyet, egyelőre oly módon, hogy az csak saját személyükre és nem családtagjaik számára is érvényes. A hír mindenesetre melegekedést fog kelteni a kath. tanítóskörében; bár kétségtelen, hogy a kedvezmény nem teljes és nem meríti ki azt a jogos követelést, amelynek teljesítését a kath. tanítóskör az államtól méltán várhatja.

— **A csikonyói búcsú** is éven keresztül alatt körülbelül 9660-an jelentek meg, de az összes résztvevők száma megközelítette a tizenötezeret.

— **A dohánygyártmányok árának felemelése.** A dohánygyártmányok fogyasztói néhány hét óta mindinkább észlelik, hogy a gyártmányok, különösen a szivarok rendkívül rosszak, rossz dobányból, tökéletlenül vannak előállítva s nedvesek. Ez, mint a Magyar Kereskedők Lapja írja, a d o h á n y g y á r t m á n y o k á r á n a k f e l e m e l é s é t k é s z í t i e l ő A dohánygyárak ugyanis rendezetet kaptak, hogy egyelőre a raktáron levő rosszabb minőségű dohányt dolgozzák fel s ezeket a gyártmányokat hozzák forgalomba. Ezzel a dohánygyövedék kezelősége azt akarja elérni, hogy az árfelemelés után jobb dohányból készült és gondosabban előállított gyártmányokat hozhasson forgalomba s ezzel az árfelemelés miatt zúgolódó fogyasztókat kiegyensúlyozza. Az egyes gyártmányok árfelemelése tekintetében végleges megállapodás még nem jött létre, átlag az árfelemelés a mai áraknak mintegy 20 százalékat fogja kitenni.

— **Vasúti hirdmény.** Az aradi üzletvezetőség értesíti az utazóközönséget, hogy a Budapest keleti p. u.—arad—tövisi vonalon Szászváros és Alkenyer állomások között fekvő B e n c e n e 117. sz. ő r h á z feltételes megállóhelynek a 607. és 608. sz. személyvonatok f. évi június hó elsőjétől kezdődőleg utasok fel- és leszállása céljából feltélesen meg fognak állíttatni és pedig: a 607. sz. személyvonat d. u. 3 óra 16 p.-kor és a 608. sz. személyvonat d. e. 11 óra 49 p.-kor.

— **Kongregáció Otthon.** A mai társadalom ujjaépítésének alapját csakis úgy vehetjük meg, ha a keresztény hitelveket beleneveljük az Istentől és annak szent törvényeitől elszakadó emberiségbe. Omnia renevere in Christo! Mindent ujjaépíteni Krisztus szent nevében! De hogyan érjük ezt el? Csak úgy, ha az ország fővárosában egy Otthont építünk, amelyben a krisztusi tanoktól áthatott apostolok fiatalágunkat, a jövő reményét, buzgó példaadásukkal bevezetik az Igéret földére, a felnőttek pedig állandó lelkiyakorlat által ébren tartják az Anyaszentegyházhoz és az isteni törvényekhez való hű ragaszkodást. Ezen Otthon megépítését elősegíthetjük mindannyian, ha csak egyetlenegy sorsjegyet vásárolunk a budapesti Mária Kongregáció Otthona javára rendezendő tárgysorsjegyekre. (Egy sorsjegy ára 1 korona.) Csekély áldozattal, amelynek talán már a közel jövőben is egy szép nyeresémtárgy lesz jutalma, így mindenki a nagy katolikus ügynek számottevő harcosává szegődhetik és nagy érdemeket szerezhet magának. Siessünk tehát mindannyian

és illeszkedik bele legalább egy követ a nagy társadalmi restauráció fundamentumába. Szententésül szolgáljon az is, hogy a felette értékes főnyereményen kívül még számos kizárólagosan műbecsrel bíró nyereménytárgy van a kegyes-célú játéktérbe felvéve! A főnyeremény 10,000 korona értékű 24 személyre szolgáló masszív ezüst asztali felszerelésből áll. A nyeremények közt első helyen áll a Pápa Őszentsége által küldött ajándéktárgy: egy rendkívül becses ezüst teakeszlet, amelybe bele van vésvé Őszentsége monogramma is. Nagy érdemeket szerezhet magának az is, aki sorsjegyeket terjesztés végett átvállal. És a sorsjegyterjesztő bizottság ezt nem is kívánja ingyen, hanem száz darab sorsjegyterjesztése után 30%, 101—500 drb. után 35%, és végül 501—1000 drb. után 40% jutalékot fizet, megjegyezvén, hogy a sorsjegyeket a terjesztőnek bizományba adja úgy, hogy a vételért előzetesen nem kell befizetnie, hanem csak számadási kötelezettséggel tartozik a vállalattal szemben. Felvilágosításokat ad és sorsjegyeket küld a sorsjegyterjesztő bizottság (Budapest, VIII. Horánszky u. 22.) H ü z á s 1910. jú n u s 13-á n l-e s z! Terjesszük gyorsan a sorsjegyeket, hogy az Otthon felépítése halasztást ne szenvedjen!

— **A hosszú élet titka.** Egy híres angol orvosi lap a hosszú életet ezekhez a parancsokhoz köti: Tartozkodjál soká a friss levegőn. Végezz elég testmozgást. A hús evésnél légy mértékletes. Minden harmadik hónapban tartozkodjál a hűvöztől. Az ételeket rágd meg jól. Fűrdő naponként. Likacsos, gyapjából való ruhát viselj. Az inged gallérja legyen elég bő. Mindig fél cipőt viselj. Korán fekjüdj, korán kelj. Aludj nyitott ablakoknál csendes szobában. Ne aggódj amiatt, amin úgy sem tudsz változtatni. Ne beszélj kellemetlen dolgokról. Kerüld a túlságosan fűtött helyiségeket, légy akaraterős, légy mértékletes az alkohol, dohány, kávé és tea élvezetében. A ki ezt száz évig meg nem szegi, az — nyilván soká él.

— **Katolikus női penzió a fővárosban.** Nyugodt úri otthon igénylő hölgyeknek rövid-hosszabb ideig való tartózkodásra különösen alkalmas. A Katolikus Háziasszonyok Országos Szövetsége által fenntartott penzió a Váci-utcában 18. szám alatt a belváros közepén fekszik, minden igényt kielégít. Árak ellátás nélkül: Nagy szoba egy személy részére 6 K., két személy részére 9 K., három személy részére 10 K. Kisebb udvari szoba egy személy részére 5 K., két személy részére 7 K. Udvari szoba két személy részére 7 K., egy személy részére 4 K. Teljes ellátással: Nagy udvari szoba három személynek a 7 K., két személynek a 8 K., egy személynek a 10 K. Udvari szoba egy személynek a 10 K., két személynek a 7 K. Udvari szoba egy személynek a 7 K., két személynek a 6 K. Havi penzió a szobák nagysága szerint: utcai szobákban a szobák nagysága szerint 160, 180, 240 korona egy személyre, két személyre a szobák nagysága szerint 300, 260 korona, három személyre 390 korona. Udvari szobákban egy személyre 130 kor., két személyre 220 kor. Levélbeli megkeresések a Katolikus Háziasszonyok Országos Szövetsége igazgatónövéhez Budapest, Váci-utca 18. alá intézendők.

— **Bibliai drámák.** A modern drámáiról közül nagyon sokan — hasznosító élelmességből — az emberi szervezet legnagyobb gyöngéjére, az érzékiségre spekuláltak s könyvekben és színházokban, üzleti cikkekké aljástották a családi élet legszebb s legszentebb erényeit: a női becsületet s a hitveshűséget. „Scriptis scripta opponenda” — mondta a Lumen De Coelo.

Ama lélekölő színművek ellen indultak meg a Bibliai Drámák, a legisztabb s legüdebb forrásból, a Szentírásból merített tárgyakkal, amelyeket az igazság erején kívül az izzó tragikai erő tesz hatásossá és vonzóvá. Az I. füzet megjelent már s a c z é l Lajos Az Első Bűn s Az Első Vér c. drámáit foglalja magában. Az előbbi egyfelvonásos szindarab, a másik háromfelvonásos. Mindkettő kiválik a tárgynak eredeti és megkapó feldolgozásával, ügyes szcenariájával; nyelvezetük egyszerűségében bájos és természetes, stílusuk teljesen a megrázó eseményekhez illő, hatásuk erkölcsi tanulságokban gazdag. Egyesületeknek, műkedvelőknek előadásra igen ajánlható szindarabok. Ezen első füzet kapható a móri rom. kath. lelkesi hivatalnál. Ára 1 korona. Irodalmi és erkölcsi értékénél fogva megérdemli, hogy menél szélesebb körben terjesszük.

— **A polgári törvénykönyv magyarázata.** A legfelsőbb német bíróságok tagjainak nagy sora szövetkezett a PTK. magyarázatára. EPOCHÁIS MŰVEK Kézirata már készen van. A polgári törvénykönyv tíz éves praxisa után ez a magyarázat valóságos kikristályosodást adja a PTK. egyes szabványainak. Hala illeti ezért méltán a német bírakat, mert nagy művük a jogi élet szélesebb köreiben is hasznos alkotás lesz. (Haasenstejn és Vogler A. G. Nürnberg.)

— **Gyermekszépségszereseny** terjedt júliusi számában a Budapesti Illusztrált Szalon Lapok szerkesztősége. 100 fücska és 100 legszebb leányka arcképet közli remek reprodukcióban a kiváló gondjál szerkesztett és pompásan kiállított folyóirat és 200 szebbnél-szebb ajándékot ad a jury által kiállított legszebb gyermeknek. A pályázatban mindenki részvehet. Az eredeti arcképek hátára irandó a gyermek neve és életkora. A szülő neve, foglalkozása és lakhelye. Lehetőleg jó képek a következő címre küldendők: A Budapesti Illusztrált Szalon Lapok szerkesztőségének, Simonyi Miska urnak, Budapest, VIII., Aggteleki-utca 10.

— **Értesítés.** R u v i l l e tanárnak, a híres konvertitának könyve már magyar fordításban is kapható. Akik már megrendelték, azok a megrendelés időrendje szerint megkapják a könyvet. A magyar kiadás ára 1.50 K. Kötött példányok is 10 nap múlva 2.50 K.-ért kaphatók lesznek. **M e g r e n d e l é s e k e t** dr. P é t e r Antal theol. tanár Gyulafehérvár, vagy S e h á s e r Ferenc könyvkereskedő Gyulafehérvár címen lehet eszközölni. — Ez a derék könyv i s k o l a i j u t a l o m k ö n y v n e k igen alkalmas, azért melegen ajánljuk a középiskolák igazgatóinak és tanári testületeinek szíves figyelmébe.

— **Biztosítási képviselet.** Amint halljuk, egy népszerű életbiztosító társaság városunkban is képviseletet szervez. E képviselet által az illető fényes mellékjövédelmre tehet szert. Ajánlatok „Fényes mellékjövédelm 2223” jellegére Blockner hirdetőjébe, Budapest, IV. intézendők.

I R O D A L O M. M Ű V É S Z E T.

* **Dr. Platz Bonifác: Tudásunk korlátai.** Bpest, a Szent-István-Társulat kiadása, 1910. Ára fűzve 1 korona 80 fillér.

A keresztény világnézetet legtöbb támadás a természettudományok részéről éri, s ezek a támadások egyuttal a legsúlyosabbak is. Hitünk ellenségei velünk szemben egymásután hadilábra állították a geológiát, biológiát, anatómiát, s legujjabban az e tudományokon alapuló származástant; pedig még az intelligens katoliku-

sok közt is igen kevésnek van oly irányú tanulása, hogy e tudományok érveit balul forgató támadásokra meg tudná adni a helyes feleletet.

A term. tudományok magyar művelői közt jóformán dr. Platz Bonifác az egyetlen, aki fűzeteivel, felolvasásaival időnkint hathatósan siet segítségére a természettudományos fejtegetések által hitében megrendített kath. közönségnek. „Az ember” e munkája nemcsak hazai irodalmunk disze, fordítását annak idején a német kritika is melegen fogadta. Ehhez hasonló művelemben készült ez az értékes tanulmánya is, mely a Szt.-István-Társulat tudom. és irodalmi szakosztályának 1909. okt. 14-iki ülésén felolvasatván, most nyomtatásban is megjelent.

Platz dr. mindenekelőtt cáfolja azt a téves hitet, hogy a származástan ellentétben van a ker. világnézetével. Ha a tényeken alapuló tudomány — írja — kétségtelenül bebizonyítja azt, hogy az összes szervesek, növények és állatok egyaránt, egy esetleg több őstypusból eredtek fejlődés és átváltozás útján (Darwin): e bebizonyított igazságot a ker. világnézet kétség és ellenmondás nélkül fogja majd fogadni, mint olyan tételt, mely az örök Igazság örök méhében rejlő tudásnak visszénye. Igazság ugyanis csak egy lehet, mely Isten örök tudásának megfelelő (1. l.). A ker. világnézet elvből nem utasítja tehát el Darwin elméletének azt a részét, mely a fajok kiválásának folyamatát tanítja, pusztán a kiválás megokolása ellen van kifogása. Amennyire megengedhető ker. szempontból D. elméletének jó része, épen annyira ellentétes minden pozitív vallással a származástannak Häckeltől megalapozott monisztikus alakja, mely Istent, egyáltalában szellemi főseget nem ismer.

Platz dr. bonécsk alá veszi ennek a monisztikus származástannak alaptételeit, s nagy tudományos készlettel, erős logikával kimutatja tarthatatlanságukat. Végül kimondja:

A természettudomány nem tudja megfejteni a világ keletkezését;

nem tudja megfejteni az első élet eredetét;

nem tudja meg bebizonyítani a származástan alapfogalmát;

nem tudja bebizonyítani az embernek az állatvilággal való eredési kapcsolatát.

Platz dr. munkáját nemcsak a szakemberek, de a laikus nagyközönség is élvezheti.

Szerkesztői üzenetek.

K. N. Székelyfalva. A cikket örömmel vettük. A másiktól így látatlanban nem mondhatunk véleményt, ha szives lesz beküldeni, akkor a szüneti hónapokban sorát ejthetjük.

Petres K. Halás köszönet a tudósításért, de e számunkra már a szerkesztés lezárta után jött, csak jövőre hozhatjuk.

Nyárköszvényes. E számra már későn jött. A szives figyelemért hazafias üdvözlét!

K. I. Sz. Kolozsvár. A tudósítást és a cikket köszönettel vettük. Az utóbbit közlekedésként hozzuk. Üdv!

A Dr. G. SCHMIDT fotorsz és —
tisztiorvos fele

FÜLOLAJ

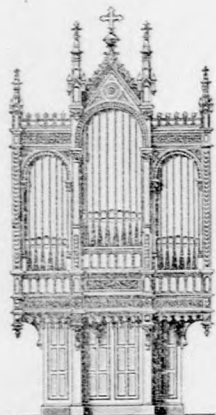
Gyorsan és alaposan gyógyít időszakos süketiséget, fülfájást, fülzúgást és nagyothallást még idült esetekben is. Egyedül kapható üvege 4 K. Torók József gyógyszerháza Budapest, Király-u. 12.

Oda Budapest keleti p. u.—Arad—Tövis—(Bukarest.) Vissza

Gyv. 604	Szv. 606	Szv. 610	Gyv. 602	Szv. 608	Szv. 614	153	Tvszsz. 645	Szv. 607*	Szv. 609	Gyv. 601	Szv. 605*	Gyv. 603
I.—II.	I.—III.	I.—III.	I.—II.	I.—III.	I.—III.		I.—III.	I.—III.	I.—III.	I.—II.	I.—III.	I.—II.
—	8 ⁰⁰	12 ²⁰	2 ⁰⁰	9 ³⁹	11 ¹³	ind. Budapest keleti p. u. (91, 162)érk.	4 ⁵⁰	6 ¹⁰	12 ³⁰	1 ¹⁵	7 ²⁵	—
—	8 ¹⁰	12 ³⁰	—	9 ⁴⁵	11 ³⁹	Köbánya felső pályaudvar	4 ⁴⁰	6 ⁰¹	12 ²³	—	7 ¹⁵	—
—	8 ¹⁶	12 ³⁶	2 ¹¹	9 ⁵²	11 ⁴⁵	Rákos (54, 69)	4 ³¹	5 ⁵¹	12 ¹⁶	—	7 ⁰⁶	—
—	8 ²⁸	12 ⁵⁷	—	10 ¹⁰	12 ⁰²	Rákoskeresztúri nyaraló	4 ²⁰	5 ⁴²	12 ⁰⁸	—	6 ⁵⁷	—
—	8 ³⁸	1 ⁰⁸	—	—	—	Ecsér 7. sz. őrház	4 ⁰⁶	—	11 ⁵⁷	—	6 ⁴⁶	—
—	8 ⁴⁴	1 ¹⁴	—	—	12 ¹⁸	Madlód	4 ⁰²	5 ²⁷	11 ⁵³	12 ⁴⁷	6 ⁴¹	—
—	8 ⁵²	1 ²²	—	—	12 ¹⁹	Gyömrő	3 ⁵⁴	5 ²⁰	11 ⁴⁶	—	6 ³³	—
—	9 ⁰⁰	1 ³¹	—	—	12 ⁴⁰	Mende	3 ⁴²	5 ¹⁰	11 ³⁷	—	6 ²⁴	—
—	1 ³⁷	—	—	—	—	Pusztaszentistván 16. sz. őrház	—	—	11 ²⁹	—	—	—
—	9 ¹¹	1 ⁴⁵	—	—	12 ⁵⁶	Tápiószőlő—Tápiószap	3 ²⁶	4 ⁵³	11 ²²	12 ²⁰	6 ¹¹	—
—	1 ⁵¹	—	—	—	—	Tápióság 22. sz. őrház	—	—	11 ¹⁴	—	—	—
—	9 ²¹	1 ⁵⁸	—	—	1 ⁰²	Tápiószecső	3 ¹⁰	4 ³⁹	11 ⁰⁸	—	5 ⁵⁹	—
—	1 ⁰⁵	—	—	—	—	Szentmártonkata 27. sz. őrház	—	—	11 ⁰⁰	—	—	—
—	9 ⁴¹	2 ⁰⁹	3 ⁰³	11 ²¹	1 ³⁴	Nagykátá	2 ⁴⁹	4 ²¹	10 ⁵¹	12 ⁰⁹	5 ⁴³	—
—	9 ⁵³	2 ³³	—	—	—	Farmos 36. sz. őrház	—	—	10 ⁴²	—	5 ³³	—
—	9 ⁵⁸	2 ⁴³	3 ¹⁶	11 ⁴¹	1 ⁵²	Tápiószele	2 ¹⁵	3 ⁵⁵	10 ²⁷	—	5 ¹⁷	—
—	10 ⁰⁹	2 ⁵³	—	—	2 ⁰¹	Tápiógyörgye	2 ⁰¹	3 ⁴⁴	10 ⁰⁸	—	5 ⁰²	—
—	—	3 ⁰⁰	—	—	—	Pokoltanya 45. sz. őrház	—	—	9 ⁵⁷	—	—	—
—	10 ²⁴	3 ¹⁰	3 ³³	12 ⁰⁷	2 ¹⁶	Újszász (144, 149)	1 ³⁰	3 ²⁷	9 ⁴⁴	11 ³⁵	4 ³⁸	—
—	—	3 ²¹	—	—	—	Zagyvarekas 34. sz. őrház	1 ²⁰	—	9 ³⁶	—	—	—
—	—	3 ²⁹	—	—	—	Abonyi út 37. sz. őrház	—	—	9 ²⁹	—	—	—
—	9 ²⁰	10 ⁵⁰	3 ⁵¹	12 ³¹	2 ³⁹	Szolnok (126, 144, 145, 151)	10 ⁴³	2 ³⁴	9 ¹⁹	11 ¹²	4 ⁰³	7 ¹²
—	—	4 ¹⁵	—	—	—	Alesipusza 25. sz. őrház	—	—	9 ⁰³	—	—	—
—	9 ³²	11 ²³	4 ¹⁰	1 ²⁰	3 ¹²	Szajol (126, 151)	10 ²⁴	2 ¹⁵	8 ⁵¹	10 ⁵⁹	3 ⁴⁵	6 ²¹
—	—	4 ³⁴	—	—	—	Pusztaszenyő megálló 3. sz. őrház	—	—	8 ⁴⁵	—	—	—
—	11 ³⁶	4 ⁴⁰	4 ¹⁹	1 ³³	3 ²⁹	Pusztatenyő (151)	10 ¹¹	2 ⁰⁰	8 ³⁸	10 ⁵²	3 ³³	—
—	11 ⁴⁸	4 ⁵⁵	4 ²⁷	1 ⁴⁸	3 ¹²	Pusztapó	9 ⁵³	1 ⁴⁷	8 ²⁷	10 ⁴⁴	3 ²²	—
—	—	5 ⁰¹	—	—	—	K. Martoni országút 13. sz. őrház	—	—	8 ²¹	—	—	—
—	—	5 ⁰⁸	—	—	—	Csugarpárti tanya 16. sz. őrház	—	—	8 ¹⁴	—	—	—
—	10 ⁰²	5 ²¹	4 ⁴¹	2 ⁰⁹	4 ⁰⁷	Mezőtúr (121, 154)	9 ²⁵	1 ¹⁷	8 ⁰²	10 ²⁹	3 ⁵³	6 ¹²
—	—	5 ⁴⁰	—	2 ³⁴	4 ²⁴	Nagylapos	9 ¹⁰	1 ⁰⁰	7 ⁴⁷	—	3 ²⁵	—
—	10 ²⁶	5 ⁵³	5 ⁰¹	2 ⁴⁷	4 ³⁰	Gyoma (119)	8 ⁴⁷	12 ⁴⁰	7 ³¹	10 ⁰¹	3 ¹⁸	5 ³⁹
—	—	6 ¹⁷	—	3 ⁰⁹	5 ¹⁷	Köröstarcsa	8 ³¹	12 ²²	7 ¹⁷	—	2 ⁰⁴	—
—	10 ⁵²	6 ³³	5 ³²	3 ²⁴	5 ³³	Mezőbereny	8 ²⁰	12 ¹¹	7 ⁰⁷	9 ⁴¹	1 ⁵⁴	5 ³⁹
—	—	6 ⁴⁴	5 ³⁰	3 ³⁴	5 ¹²	Békés-Földvár (155)	8 ⁰²	11 ⁵⁵	6 ⁵⁶	—	1 ⁴²	—
—	—	6 ⁵⁵	—	—	5 ²⁶	Dobozmeyer 55. sz. őrház	7 ⁵⁵	—	6 ⁵⁰	—	—	5 ²¹
—	11 ¹⁰	7 ⁰⁴	5 ⁴³	3 ⁵²	6 ⁰⁶	Békéscsaba (123)	6 ⁵⁴	11 ²⁴	6 ³⁵	9 ¹⁹	12 ⁰⁹	5 ¹⁷
—	—	7 ¹⁷	—	4 ³⁵	6 ⁴⁹	Újkígyós	6 ⁴¹	11 ¹⁰	6 ²⁴	—	12 ⁴⁷	—
—	—	7 ⁴⁹	—	—	6 ⁵⁶	Ketegyházi tanya 67. sz. őrház	6 ³²	—	6 ¹⁷	—	—	—
—	11 ²⁰	7 ⁵⁶	6 ¹¹	4 ⁴⁸	7 ⁰³	Ketegyháza	6 ⁰⁵	10 ⁴⁰	6 ¹⁰	9 ⁰⁰	12 ²⁶	4 ⁵⁸
—	—	8 ⁰⁵	—	—	7 ¹²	Országút 74. sz. őrház	5 ⁵⁶	—	6 ⁰²	—	—	—
—	—	8 ⁰⁹	—	5 ¹⁰	7 ¹⁷	Bánhidai major 76. sz. őrház	5 ⁴¹	—	5 ⁵⁸	—	12 ¹⁶	—
—	—	8 ¹⁷	—	5 ¹⁹	7 ²⁵	Lökösháza	5 ⁴⁴	—	5 ³²	—	12 ¹⁰	—
—	11 ⁵⁴	8 ³³	6 ³⁶	5 ³⁶	7 ⁴¹	Kurtics	5 ³⁵	10 ⁰³	5 ³⁷	8 ³⁶	11 ⁵³	4 ³⁵
—	—	8 ⁴⁵	—	5 ⁴⁷	7 ⁵²	Sofronya	5 ²⁸	9 ⁴⁸	5 ²⁵	—	11 ⁴¹	—
—	12 ¹²	9 ⁰⁵	6 ⁵⁴	6 ⁰²	8 ⁰⁷	Arad (156)	4 ⁵¹	8 ³³	4 ⁵⁸	8 ⁰³	10 ⁵⁰	4 ⁰²
—	—	10 ²¹	—	6 ⁴³	—	Glogovác	—	8 ³⁸	4 ²⁶	—	10 ³⁸	—
—	—	10 ³⁹	—	6 ⁵²	—	Csiszér	—	8 ²⁷	4 ⁰⁹	—	—	—
—	—	10 ⁵⁷	—	7 ⁰⁵	—	Györök Menses	—	8 ¹⁶	3 ⁵⁶	—	10 ¹⁴	—
—	—	—	—	—	—	Ópulis 15. sz. őrház	—	—	3 ⁴¹	—	—	—
—	—	11 ¹⁸	—	7 ¹⁷	—	Paulis	—	8 ⁰⁰	3 ³⁷	—	10 ⁰⁰	—
—	—	—	—	7 ²²	—	Baraczká 19. sz. őrház	—	7 ⁵¹	3 ²⁸	—	9 ¹²	—
—	12 ⁵⁵	11 ³⁶	7 ⁴¹	7 ²⁹	—	Máriaradna (164)	—	7 ³⁴	3 ⁰⁹	7 ²⁸	9 ³⁷	3 ²⁴
—	—	12 ¹⁷	—	7 ⁴⁶	—	Milova Ódvos	—	7 ²²	2 ⁴³	—	9 ²⁵	—
—	—	12 ³⁸	—	7 ⁵⁶	—	Konóp	—	7 ¹³	2 ³³	—	9 ¹⁵	—
—	—	—	—	8 ⁰³	—	Nádas	—	7 ⁰⁵	2 ²⁴	—	9 ⁰⁶	—
—	—	1 ⁰⁶	8 ¹³	8 ¹²	—	Berzova	—	6 ⁵⁷	2 ²⁵	—	8 ⁵⁸	2 ⁵⁷
—	—	—	—	—	—	Kaprucza 41. sz. őrház	—	—	2 ¹⁷	—	—	—
—	—	1 ²¹	—	8 ²¹	—	Batuceza	—	6 ⁴⁷	2 ¹¹	—	8 ⁴⁸	—
—	—	1 ⁵⁶	—	8 ³⁶	—	Tótvarad	—	6 ³⁴	1 ⁵⁷	—	8 ³⁵	—
—	—	—	—	8 ⁴²	—	Tótvarad megálló 51. sz. őrház	—	6 ²⁶	1 ⁴⁸	—	8 ²⁶	—
—	1 ⁵⁰	2 ²²	8 ⁴⁹	8 ⁵⁵	—	Soborsin	—	6 ¹⁸	1 ³⁹	6 ²⁸	8 ¹⁷	2 ³³
—	—	2 ⁴⁶	—	9 ¹¹	—	Iltyó 60. sz. őrház	—	5 ⁵⁷	1 ¹¹	—	7 ⁰²	—
—	2 ⁰⁹	3 ⁰⁰	9 ¹⁰	9 ²⁰	—	Zám	—	5 ⁴⁵	1 ⁰³	6 ⁰⁰	7 ⁴⁴	2 ⁰⁹
—	—	3 ¹⁷	—	9 ³¹	—	Burzsuk 72. sz. őrház	—	5 ³²	12 ⁰¹	—	7 ³¹	—
—	—	3 ³⁸	—	9 ⁴⁴	—	Guraszáda	—	5 ¹⁹	12 ³⁸	—	7 ¹⁹	—
—	2 ³¹	3 ⁵²	9 ³⁴	9 ⁵²	—	Marosillye (193)	—	5 ⁰⁵	12 ²²	5 ²³	7 ⁰⁶	1 ³⁷
—	—	4 ¹⁵	—	10 ⁰⁶	—	Marosbrettey 84. sz. őrház	—	4 ⁵⁷	—	—	6 ⁵⁸	—
—	—	4 ³¹	—	10 ¹⁵	—	Branyicska	—	4 ⁴⁹	12 ⁰⁸	—	6 ⁵⁰	—
—	—	4 ⁴⁷	—	10 ²⁴	—	Marosnemeti 92. sz. őrház	—	4 ³⁸	—	—	6 ⁴⁰	—
—	2 ³⁸	5 ⁰⁹	10 ⁰³	10 ²⁹	—	Déva	—	4 ²⁷	11 ⁴⁷	5 ⁰⁸	6 ²⁹	1 ⁰⁹
—	3 ⁰⁹	5 ³⁴	10 ¹⁵	10 ⁵²	—	Piski (159, 160)	—	4 ¹²	11 ³²	4 ⁵⁵	6 ¹⁵	12 ⁵⁵
—	3 ¹⁶	5 ⁰⁰	10 ³⁰	11 ⁰⁷	—	Piski (159, 160)	—	3 ⁵⁷	11 ¹⁷	4 ⁴⁴	5 ⁵⁹	12 ³⁵
—	—	6 ¹⁴	—	—	—	Tordos 107. sz. őrház	—	—	11 ⁰³	—	5 ⁴⁶	—
—	—	6 ³⁰	10 ⁵¹	11 ²⁴	—	Szászváros	—	3 ³⁴	10 ⁵⁰	4 ²⁰	5 ³³	12 ¹⁶
—	3 ³⁵	6 ³⁸	—	11 ⁴²	—	R. Algyógyfürdő 114. sz. őrház	—	3 ²⁴	10 ²⁷			

BODA JÓZSEF

ORGONA ÉS HARMONIUM ÉPÍTŐ CSIKTAPLOCÁN.

Van szerencsém a főtiszt. papság és a m. t. egyháztanács szíves tudomására bozni, miszerint

orgona és harmonium építő műhelyemet

teljesen újonnan rendeztem be, minek utána módomban áll a legnagyobb szabású orgona építést is elvállalni. Bárminemű javításokat és átalakításokat jutányos árban, pontosan eszközölök.

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri, kiváló tisztelettel
Boda József, orgona és harmonium-építő Csiktaplocán.

ALAPÍTVÁ 1898.

ALAPÍTVÁ 1898.

Magyar gyártmány.

Tudvalevő, hogy minden egyháznak tűzmentes szekrényt kell szereznie. Amely egyháznak még eddig nincs tűzmentes szekrénye, forduljon bizalommal ...

METEOR

pénzszekrény- és tresorgyárhoz

■■■■ Budapest, VI. Gömb-utca 59. ■■■■

Mintatelep V. Marokkoi-u. 4.,

hol a legegyszerűbbtől a legkomplikáltabb tűz és betörésmentes szekrények kaphatók.

Az Erdélyegyházmegyei központi alapítványi pénztár Gyulafehérvár, a Veszprémi püspökség és a Szent-István-Társulat Budapest stb. szállítói.

Árjegyzék díjmentesen küldetik. ■■■■ Telefon 103-71.

Alapított 1840-ben. 1890-ben állami ezüstéremmel kitüntetve. . .

Hönig Frigyes

cs. és kir. szabadalmazott haranggyár, ARAD, Rákóczy-utca 11-28.

Ajánlja a hangoknak előrevaló meghatározásával

saját találmányú cs. és kir. szabadalmazott harangjait, melyekkel igen tetemes súly és armegtakarítás értékélp. u. egy ilyen szabadalmazott 260 kg. súlyú harang hangja egy más regébb szerkezetű 460 kg. harang hangjával egyenlő.

A legújabb ingó rendszerű forgatható vasharang felszerelést, melyek a tornyot nem rázkództatják, járásuk oly könnyű, hogy egy gyermek is több harangot húzhat egyszerre.

Regi harangoknak ilyen forgatható könnyen húzható vasszerelésre való átalakítását. — repedt harangoknak újraváló öntését vagy csekély felülüzetés mellett való becserlését.

Tűzmentes és szilárd vasharang-állványokat.

Több évi szavatolás. Kedvező fizetési feltételek.

Képes árlapot és költségvetést díjmentesen küld.

FLEISCHER JÁNOS

(Keresztény katolikus cég)
egyházi ruha és reverenda-szabó
PÉCS, Ferenciek-u. 9.

Évek hosszú gyakorlata képesít a legjobb szabású, minőségű és finoman kidolgozott reverendák és címádák, papi civil öltönyök előállítására.

Üzletemet első sorban

Egyházi ruhák

készítésére rendeztem be. Mindennemű egyházi ruhák: casulák, pluvialék, velumok, baldachinmok, minisztráns ruhák, zászlók, lobogók, karingek, állbák, kehelyruhák stb. készíttetnek.

Nem kell sem Budapestre, sem Bécsbe menni. Üzletem versenyképes minden pesti vagy bécsi céggel úgy szabászat, mint ár és minőség tekintetében. Tessenek meggyőződni róla.

Egyházi ruhák javítása olcsón és jól eszközöltetnek.

! Költségvetés, árjegyzék ingyen. !
— Személyesen is megjelenek —